

Підсумовуючи, можна констатувати, що службові особи є дуже важливим спеціальним суб'єктом та займають вагоме місце у суспільстві. Для них характерні ознаки не тільки вказані у КК України, а й інших нормативних актах, зокрема у Законі України «Про державну службу» та Законі України «Про службу в органах місцевого самоврядування», які виступають допоміжним джерелом для характеристики спеціального суб'єкта. У подібних випадках галузь законодавства, що межує з кримінальним правом, містить принципово важливі положення та визначення, які не тільки доповнюють норму кримінального закону, а й безпосередньо впливають на її зміст.

Також ознайомившись з дослідженням щодо динаміки кількості правопорушень у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг з 2001 по 2021 рр. можна побачити, що з кожним роком цифра кількості скоєних правопорушень зростає на три відсотки. Тому необхідне детальне тлумачення поняття «службова особа» та визначення місця службової особи серед інших суб'єктів кримінального права та особливостей правового регулювання. Адже проблема боротьби з цією злочинністю набуває особливого соціально-політичного значення.

Нейман М.
*студент юридичного факультету
Західноукраїнського
національного університету*

*Науковий керівник:
викладач кафедри конституційного,
адміністративного та
фінансового права ЗУНУ
Кузь Т. В.*

ПРАВОВИЙ АЛГОРИТМ ДІЙ СПІВРОБІТНИКА ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПРИ ЗУПИНЦІ ТРАНСПОРТНОГО ЗАСОБУ. ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ

Актуальність теми. В епоху форсованої цифровізації, ми бачимо безліч випадків коли дії співробітника поліції є такими, що суперечать чинному законодавству. Доказами слугують: фото та відеоматеріали, що ширяться мережею інтернет та нескінченна кількість судових справ у сфері адміністративного права, де найчастіше відповідачем є органи Національної поліції.

Теоретичну основу дослідження становлять такі нормативно-правові акти: Конституція України, Закон України «Про

Національну поліцію», Кодекс України про адміністративні правопорушення, судова практика Верховного Суду та інші.

Мета роботи: полягає в тому, щоб висвітлити питання правової грамотності серед співробітників правоохоронних органів, зокрема Національної поліції, Департаменту патрульної поліції.

Виклад основного матеріалу. Правове регулювання професійної діяльності Національної поліції покладено на Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII (Далі – ЗУпНП). Одним із головних обов'язків поліцейського є неухильне дотримання положень Конституції України (Далі – КУ), Законів України та інших нормативно-правових актів, що регламентують діяльність поліції, та Присяги поліцейського. (п. 1 ст. 18 ЗУпНП).

Зупинення транспортного засобу (Далі – ТЗ) є одним із видів повноважень поліцейського, проте законодавець заборонив правоохоронцям зупиняти ТЗ на власний розсуд (перевірка документів, дотримання атмосферного тиску у колесах автомобіля, перевірка сумарного люфту у рульовому колесі тощо), а чітко зазначив випадки у яких дозволено зупиняти ТЗ (ст. 35 ЗУпНП). [1] Якщо поліцейський має законні підстави для зупинення ТЗ, наприклад було зафіксовано, що водій проїхав на заборонний сигнал світлофора чим порушив п.п. 7.8.3.е ПДР України. У такому разі правоохоронець повинен виконати наступні (основні) дії, які регламентовані законодавством: [3]

1. Зупинити ТЗ на підставі ст.35 ЗУпНП.

2. Відповідно до п. 3 ст. 18 ЗУпНП, представитись, назвати своє звання, посаду, прізвище. Пред'явити службове посвідчення (на вимогу особи).

3. У відповідності із п. 9 ст. 31 ЗУпНП, поліцейський повинен попередити особу, що застосовує технічні прилади із функцією фото та відеозапису (бодікамера).

4. Поліцейський зобов'язаний повідомити особу про причину зупинки ТЗ (п. 3 ст. 35 ЗУпНП).

4.1. Ознайомлює водія із доказами його правопорушення (ст. 251 КУпАП). Зазначимо, що оцінка доказів є обов'язком посадової особи, у нашому випадку – поліцейського (ст. 252 КУпАП). Згідно Постанови Верховного Суду у справі №686/11314/17 від 15.03.2019. Тільки при наявності доказів скоєння правопорушення, поліцейський має право вимагати відповідні документи задля перевірки таких як: посвідчення водія, реєстраційний документ на ТЗ, страховий поліс (сертифікат) відповідно до ст. 16 Закону України «Про Дорожній рух».

5. На підставі розглянутих доказів і встановлення факту правопорушення, поліцейський попереджає особу, що розпочинає підготовку до розгляду справи (ст.278 КУпАП).

5.1. При підготовці до розгляду справи, поліцейський повинен встановити особу, тобто має право вимагати пред'явити документи, що посвідчують особу (п. 2 ст. 32 ЗУпНП).

5.2. Після встановлення особи, поліцейський з'ясовує, чи належить до його компетенції розгляд даної справи.

5.3. Визначає, чи підлягають задоволенню клопотання особи, що притягається до адміністративної відповідальності, потерпілого (за наявності), законних представників, наприклад адвоката.

6. Під час підготовки до розгляду справи, поліцейський зобов'язаний ознайомити водія із його правами, що передбачені ст. 268 КУпАП та ст. 63 КУ.

7. Згідно ст. 279 КУпАП, поліцейський оголошує про початок розгляду справи. Під час розгляду справи водій має право:

- знайомитися з матеріалами справи;
- давати пояснення;
- користуватися юридичною допомогою (адвоката);
- заявляти клопотання;
- оскаржити постанову по справі.

8. Після оцінювання доказової бази та встановлення юридичного факту адміністративного правопорушення, співробітник поліції вносить правозастосовчий акт (протокол або постанова) та оголошує про завершення розгляду справи. Повідомлення поліцейського, що розгляд справи закінчено, є обов'язковим, подальші факти чи аргументи до розгляду справи не підлягатимуть. [2]

Висновки. Таким чином, підвищення правової грамотності серед працівників поліції дозволить:

- 1) збільшити відсоток довіри до правоохоронних органів (до їхньої компетентності);
- 2) подолати випадки винесення неправомірних адміністративних матеріалів.

Список використаних джерел

1. Глуховець В.А. Адміністративна діяльність Національної поліції. Навч. посіб. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 248 с.
2. Про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 07.12.1984 р. № 80731-Х. Дата оновлення: 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> (дата звернення: 05.05.2023).
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. Дата оновлення: 15.04.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> (дата звернення: 05.05.2023).